

คำวินิจฉัยของ นายอภัย จันทนจุลกะ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓/๒๕๕๕

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้แจ้งเห็นจริง

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้แจ้งเห็นจริง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า

พรรคผู้แจ้งเห็นจริงได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง กรณีกรรมการบริหารพรรคลาออก จากตำแหน่ง จำนวน ๑๖ คน ซึ่งมีผลทำให้คณะกรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งหมด (จำนวน ๑๘ คน) และที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริง ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๔ ณ บ้านเลขที่ ๕ หมู่ที่ ๔ ตำบลลำพูน อำเภอลำพูน จังหวัดนครศรีธรรมราช มีผู้เข้าประชุม ๑๑๔ คน โดยที่ประชุมมีมติเปลี่ยนแปลงข้อบังคับของพรรคฯ จำนวน ๕ ข้อ และเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ (จำนวน ๗ คน) ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมือง ได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงเฉพาะกรณีที่คณะกรรมการบริหารพรรคลาออก และสำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้งได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสระบุรี จังหวัดหนองคาย จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดนครศรีธรรมราชตรวจสอบข้อเท็จจริงการจัดประชุมใหญ่สามัญของ พรรคผู้แจ้งเห็นจริง ว่าดำเนินการเป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับพรรคหรือไม่ อย่างไร เพื่อประกอบการพิจารณาตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสระบุรี จังหวัดหนองคาย และจังหวัดเชียงใหม่ ได้รายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามที่ได้สอบปากคำผู้ที่ปรากฏรายชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริงโดยให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่า ได้รับหนังสือเชิญประชุมใหญ่สามัญ ตามวัน เวลา และมีการจัดประชุมใหญ่ตามสถานที่ที่ระบุไว้ในรายงานการประชุมจริง รวมทั้ง ลงลายมือชื่อผู้เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองจริง

สำหรับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนครศรีธรรมราชได้รายงานผลการตรวจสอบฯ ว่า ผู้ที่ปรากฏรายชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริงจำนวน ๓ คน ให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่า ไม่มีการประชุมใหญ่สามัญที่บ้านเลขที่ ๕ หมู่ที่ ๔ ตำบลถ้ำพรรณรา อำเภอถ้ำพรรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช แต่ได้ประชุมที่บ้านเลขที่ ๑๑ หมู่ที่ ๔ ตำบลถ้ำพรรณรา อำเภอถ้ำพรรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม ๒๐ กว่าคน รวมทั้งแจ้งว่า ไม่ได้รับหนังสือเชิญประชุมจากพรรคแต่อย่างใด และในจำนวน ๓ คน ที่อ้างถึงข้างต้นมี ๓ คน ให้ถ้อยคำว่าได้เข้าร่วมประชุม โดยที่ผลการตรวจสอบดังกล่าวปรากฏข้อเท็จจริงไม่ชัดเจน สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงได้แจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนครศรีธรรมราชตรวจสอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้รายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติม โดยได้สอบปากคำผู้ที่ปรากฏลายมือชื่อผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๒๒ คน (จากผู้ที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชรวม ๕๔ คน) ซึ่งได้ให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่า ไม่เคยสมัครเป็นสมาชิกพรรคผู้แจ้งเห็นจริงแต่อย่างใด และไม่ได้รับหนังสือเชิญให้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญ ไม่ได้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญในวัน เวลา สถานที่ที่ระบุไว้ในรายงานการประชุม รวมทั้งไม่ได้ลงลายมือชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงใช้อำนาจตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ให้พรรคผู้แจ้งเห็นจริงชี้แจงเกี่ยวกับการประชุมใหญ่พรรคในประเด็นว่า ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนเป็นสมาชิกพรรคผู้แจ้งเห็นจริง มีหนังสือเชิญเข้าร่วมประชุมใหญ่หรือไม่ อย่างไร ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนได้เข้าร่วมประชุมใหญ่ และลงลายมือชื่อผู้เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองจริงหรือไม่ อย่างไร มีการจัดประชุมใหญ่ตามวัน เวลา และสถานที่ที่ระบุไว้ในรายงานการประชุมหรือไม่ อย่างไร ทั้งนี้ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากนายทะเบียนพรรคการเมือง พรรคผู้แจ้งเห็นจริงได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า พรรคผู้แจ้งเห็นจริงได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๓ ต่อมามีปัญหาเกิดขึ้นภายในพรรค เช่น เรื่องที่ตั้งสำนักงานใหญ่ เลขานุการพรรคพ้นจากตำแหน่ง กรรมการบริหารพรรคยื่นหนังสือลาออกจำนวน ๑๖ คน ซึ่งทำให้คณะกรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ เป็นผลทำให้การจัดประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริงเป็นไปอย่างรีบเร่ง ประกอบกับพรรคมีประสบการณ์น้อยไม่มีความรู้เกี่ยวกับระเบียบ

ข้อบังคับพรรค จึงขอจัดประชุมใหญ่สามัญเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับพรรคด้วยความละเอียดรอบคอบต่อไป

สำนักกิจการพรรคการเมืองและการออกเสียงประชามติได้นำเรื่องการจัดประชุมใหญ่สามัญของพรรคผู้แจ้งเห็นจริงเข้าพิจารณาในที่ประชุมคณะกรรมการด้านกิจการพรรคการเมืองและการออกเสียงประชามติ ครั้งที่ ๕/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๔ โดยที่ประชุมมีความเห็นว่าพรรคผู้แจ้งเห็นจริงจัดประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริง ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๔ ไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เห็นควรเสนอนายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้มีคำสั่งยุบพรรคผู้แจ้งเห็นจริง

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้พิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ บัญญัติว่า ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนสาขาพรรคการเมือง และสมาชิกตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง โดยข้อบังคับพรรคผู้แจ้งเห็นจริง พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๖๕ และข้อ ๗๐ กำหนดให้การประชุมใหญ่สามัญประกอบด้วยสมาชิกของพรรคสมาชิกของพรรคที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้น สมาชิกที่เป็นรัฐมนตรีในขณะนั้น ผู้แทนของสาขาพรรคในกรณีที่มีสาขาพรรค สมาชิกที่ได้รับเชิญจากคณะกรรมการบริหารพรรค ซึ่งการประชุมใหญ่ต้องมีสมาชิกร่วมประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนจึงจะเป็นองค์ประชุม แต่ข้อเท็จจริงที่ได้จากการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นสถานที่จัดประชุมใหญ่ของพรรคผู้แจ้งเห็นจริงปรากฏว่าผู้ที่ปรากฏรายชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่ ๓ คน ให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่าไม่มีการประชุม ณ บ้านเลขที่ที่ระบุไว้ในรายงานการประชุม แต่ได้ประชุมที่บ้านเลขที่ ๑๑ หมู่ที่ ๔ ตำบลถ้ำพรรณรา อำเภอถ้ำพรรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื่องจากบ้านเลขที่ที่ระบุไว้ดังกล่าวไม่สะดวกในการจัดประชุมใหญ่เพราะได้จัดงานแต่งงานและมีผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ ๒๐ กว่าคน รวมทั้งผู้ที่มิรายชื่อเข้าร่วมฯ จำนวน ๒๕ คน ก็ให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่าไม่เคยสมัครเป็นสมาชิกพรรค ไม่ได้เข้าร่วมประชุมใหญ่ในวัน เวลา และสถานที่ที่ระบุไว้ในรายงานการประชุม ไม่ได้รับหนังสือเชิญเข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญ ไม่ได้ลงลายมือชื่อในบัญชีรายชื่อเข้าร่วมประชุม ดังนั้น การประชุมใหญ่สามัญของพรรคผู้แจ้งเห็นจริงจึงมีผู้เข้าร่วมประชุมนับจากจำนวนที่พรรคแจ้งไว้ ๑๑๔ คน หักออก ๒๕ คน คงเหลือเพียง ๘๙ คน ซึ่งไม่เป็นไปตาม

ข้อบังคับพรรคผู้แจ้งเห็นจริง พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๓๐ กล่าวคือ ผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญมีจำนวนน้อยกว่า ๑๐๐ คน กรณีจึงไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๖ อันเป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้แจ้งเห็นจริงเนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๖ และข้อบังคับพรรคผู้แจ้งเห็นจริง พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๓๐

ศาลรัฐธรรมนูญในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๔ มีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัย พร้อมส่งสำเนาคำร้องให้พรรคผู้แจ้งเห็นจริงยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหรือถือว่าได้รับสำเนาคำร้อง

พรรคผู้แจ้งเห็นจริงโดยนายชัชวราภรณ์ เปล่งแสงสว่าง หรือพีรเดช แสงสว่าง รักษาการหัวหน้าพรรคผู้แจ้งเห็นจริง ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๔๕ ต่อศาลรัฐธรรมนูญสรุปได้ว่า พรรคผู้แจ้งเห็นจริงได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองจากนายทะเบียนพรรคการเมืองตั้งแต่วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๓ และได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ แต่ขณะที่ยังไม่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการเลือกตั้งก็ได้เกิดความขัดแย้งกันทางความคิดในคณะกรรมการบริหารพรรคผู้แจ้งเห็นจริง เป็นเหตุให้คณะกรรมการบริหารพรรคลาออกจากตำแหน่ง จำนวน ๑๖ คน ซึ่งผู้รักษาการหัวหน้าพรรคผู้แจ้งเห็นจริงได้ทำหนังสือเชิญประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริงให้เป็นไปตามเวลาที่ระเบียบข้อบังคับพรรคกำหนดด้วยความรีบเร่งและไม่ชำนานาญในระเบียบข้อกฎหมายต่าง ๆ ของสำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง ประกอบกับคณะกรรมการบริหารพรรคผู้แจ้งเห็นจริงทั้งหมด ๑๘ คน มีความรู้ความเข้าใจน้อยหรือมีการศึกษาในระดับขั้นต่ำหรือเป็นชาวบ้านเสียส่วนมาก ทำให้ความคิดอุดมการณ์ในทางการเมืองแตกต่างกันจนเป็นผลทำให้เกิดความขัดแย้งกันเป็นระยะ ๆ ซึ่งเกิดความผิดพลาดในระเบียบข้อกฎหมายหลายครั้งแต่ก็ได้รับการชี้แนะจากคณะกรรมการเลือกตั้งและสำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้งทั้งในระดับจังหวัดและส่วนกลางเป็นอย่างดี เพราะฉะนั้น พรรคผู้แจ้งเห็นจริงขอยอมรับมตินายทะเบียน

พรรคการเมือง ผู้ร้อง ที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้แจ้งเห็นจริง โดยพรรคผู้แจ้งเห็นจริง ไม่มีความโต้แย้งในข้อกล่าวหาใด ๆ ทั้งสิ้น

ประเด็นตามคำร้องที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคผู้แจ้งเห็นจริงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๖ ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองหรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๒๖ บัญญัติว่า “ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนของสาขาพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง

ในระหว่างที่พรรคการเมืองใดดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองตามมาตรา ๒๕ ให้ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองนั้นประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง”

มาตรา ๖๕ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕
- (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง
- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕

หรือมาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

ข้อบังคับพรรคผู้แจ้งเห็นจริง พ.ศ. ๒๕๔๓

ข้อ ๖๕ กำหนดว่า “การประชุมใหญ่สามัญหรือวิสามัญ ประกอบด้วยสมาชิกของพรรค ดังต่อไปนี้

- (๑) กรรมการบริหารพรรค
- (๒) สมาชิกของพรรคที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้น
- (๓) สมาชิกที่เป็นรัฐมนตรีในขณะนั้น
- (๔) ผู้แทนของสาขาพรรคตามข้อ ๖๕ ในกรณีที่มีสาขาพรรค
- (๕) สมาชิกพรรคที่ได้รับเชิญจากคณะกรรมการบริหารพรรค”

ข้อ ๗๐ กำหนดว่า “ในการประชุมใหญ่ต้องมีสมาชิกตามข้อ ๖๕ มาประชุมไม่น้อยกว่า หนึ่งร้อยคน จึงจะเป็นองค์ประชุม

การลงมติให้ถือเสียงข้างมากของสมาชิกที่มาประชุม ในกรณีที่มีเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด”

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๖ บัญญัติให้ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนสาขาพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง ซึ่งข้อบังคับพรรคู้แจ้งเห็นจริง พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๖๕ กำหนดให้การประชุมใหญ่สามัญประกอบด้วย สมาชิกของพรรคที่เป็นกรรมการบริหารพรรค เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นรัฐมนตรี ผู้แทน สาขาพรรคในกรณีที่มีสาขาพรรค และสมาชิกที่ได้รับเชิญจากคณะกรรมการบริหารพรรค และข้อ ๗๐ พรรคหนึ่ง กำหนดให้การประชุมใหญ่สามัญต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนจึงจะเป็น องค์ประชุม แต่จากการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งได้มอบหมายให้สำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสระบุรี หนองคาย เชียงใหม่ และนครศรีธรรมราชดำเนินการ ตรวจสอบฯ อีกทั้งเปิดโอกาสให้พรรคู้แจ้งเห็นจริงได้ชี้แจงและส่งเอกสารชี้แจงเพิ่มเติม นั้น ปรากฏว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสระบุรี จังหวัดหนองคาย และจังหวัดเชียงใหม่ รวม ๓ จังหวัดได้รายงานผลการสอบปากคำผู้ที่ปรากฏรายชื่อในรายงานการประชุมใหญ่โดยให้ถ้อยคำ สอดคล้องกันว่ามีการจัดประชุมใหญ่สามัญพรรคู้แจ้งเห็นจริง ครั้งที่ ๑/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๘ และได้ลงลายมือชื่อผู้เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองจริง แต่เมื่อสำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้งประจำจังหวัดนครศรีธรรมราชได้สอบปากคำผู้ที่ปรากฏรายชื่อในรายงานการประชุมใหญ่

สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริงที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดฯ รวม ๒๕ คน ผู้ถูกสอบปากคำกลับให้ถ้อยคำ สอดคล้องกันว่าไม่ได้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริง โดยบางคนอ้างว่าไม่เคยสมัคร เป็นสมาชิกพรรคผู้แจ้งเห็นจริงและไม่ได้รับหนังสือเชิญให้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญ ซึ่งนายทะเบียน พิจารณาแล้วเห็นว่า การประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริง ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๔ มีผู้เข้าประชุมเพียง ๘๕ คน ประกอบกับหัวหน้าพรรคผู้แจ้งเห็นจริงชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ ว่า คณะกรรมการบริหารพรรคเกิดความขัดแย้งกันและยอมรับมติของนายทะเบียนพรรคการเมือง ที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้แจ้งเห็นจริงโดยไม่ได้แย้งข้อกล่าวหาของนายทะเบียน พรรคการเมืองแต่อย่างใด ดังนั้น จึงฟังได้ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า ที่ประชุมใหญ่ สมัยสามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริง ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๔ มีสมาชิกผู้เข้าประชุม อย่างมากไม่เกินจำนวน ๘๕ คน จึงถือได้ว่ามีสมาชิกมาประชุมทั้งสิ้นน้อยกว่า ๑๐๐ คน ไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคผู้แจ้งเห็นจริง พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๗๐ วรรคหนึ่ง และเมื่อพรรคผู้แจ้งเห็นจริง ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๖ กรณีมีเหตุที่จะสั่งให้ยุบพรรคผู้แจ้งเห็นจริง ได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ของกฎหมาย ฉบับเดียวกัน

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยุบพรรคผู้แจ้งเห็นจริงตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายอภิรักษ์ จันทนกุลกะ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ